

Люшненко Софія Петрівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор
Зарубей Вікторія Володимирівна

ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком військових дій по всій Україні життя кожного українця кардинально змінилося, це було пов'язано з вчиненням великої кількості різного роду злочинів. Жодна правохорона система не була готова до тих умов, які виникли. Тому з впровадженням в Україні військового стану, було прийнято рішення наблизити кримінально-процесуальну діяльність до умов, які виникли під час війни, чим самим допомогти правоохоронцям забезпечити свою діяльність.

Верховна Рада України прийняла досить велику кількість законів, що спрямована на встановлення низки правил в умовах воєнного стану. Такі зміни були внесені до Кримінально-процесуального кодексу України, а саме був створений розділ IX-1. **ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ, СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ** [3].

Даний розділ включає в себе низку норм, які спрямовані на реалізацію досудового розслідування, кримінального провадження в умовах воєнного стану, та наближення всіх процесів до тієї реальності, що створюється під час війни.

Нові норми передбачають відновлення матеріалів в умовах воєнного стану, яке завершилося вироком суду. Таке відновлення має забезпечити не порушення права та законних інтереси його учасників, а також повинен забезпечити публічні інтереси. Ініціатором такого відновлення може виступати: дізнавач, слідчий, прокурор, сторони захисту, потерпілий, які звертаються з клопотанням. Строки розгляду такого клопотання законодавець окремо не визначає.

Слідчий, прокурор наділяється правом самостійно здійснювати переклад пояснень, показань та документів, якщо вони вільно володіють відповідною мовою, яку представляє потерпілий.

Вся інформація, яка отримана під час досудового розслідування, кримінального провадження повинна в обов'язковому порядку зберігатися в електронній формі.

Термін зберігання матеріалів кримінального провадження в електронному форматі повинний бути аналогічний терміну зберігання таких матеріалів у паперовому вигляді.

Через неконтрольовану ситуацію в країні, затримати підозрюваного можна без ухвали слідчого судді, суду або постанови керівника органу прокуратури, а затримання проводиться уповноваженою службовою особою.

Початком досудового розслідування від початку війни є проведення невідкладної слідчої розшукової дії – огляд місця події.

Через специфіку роботи, дізнавач, слідчий, прокурор, спочатку оглядає місце події, збирає всі необхідні докази, за можливості фіксує на відеопристрій, а лише після прибуття у безпечну зону вносить всі отримані відомості до протоколу [4].

Отже, проаналізувавши вищесказане, ми дійшли до висновку, що таке особливий правовий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану – це, кримінальне провадження, яке через надзвичайний стан в Україні, набирає статусу «особливого». Це означає, що обмеження, які виникли через війну та фактори, які несприятливо впливають на правоохоронні системи, проведення деяких слідчих дій стає повністю, або частково неможливим, або ж таким чином, що значно ускладнює їх роботу. Щоб яось спростити діяльність правоохоронців, та при цьому не обмежити права інших учасників кримінального провадження була створені нові норми, які значно спростовують діяльність усіх суб'єктів кримінального провадження.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. С.:ТОВ «ВВП Нотіс», 2022. 376 с.

2. Конституція України від 28 червня 1996 року (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України від 23 липня 1996 року, № 30. Ст. 141.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Х. : Право, 2012. Т. 1. 768 с.

4. Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо порядку скасування запобіжного заходу для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період або його зміни з інших підстав» № 2125-IX від 15.03.2022 року.